E I

Guia Docent

Curs 2021/22

Disseny d’espais escènics i expositius

Anna Alcubierre

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Codi: 105723
Crèdits 6 ECTS

Curs	3 i 4 Curs
Semestre	2 Semestre
Tipologia	Optativa
Matèria	Processos
Data	9/11/2022 11:34

Aquesta assignatura s’imparteix en: català
Les tutories es podran realitzar en: català, castellà i anglès

N A

E I

Índex de la Guia Docent

Presentació de l'assignatura 4

Recomanacions 5

Continguts.....6

Metodologia.....8

Avaluació 10

Bibliografia i Recursos.....12

Competències i Resultats d'Aprenentatge 15

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

N A

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Presentació de l’assignatura

Breu descripció

Descriure aquells aspectes més genèrics que es treballaran a l’assignatura.

Existeix un debat en relació a quins son els límits de l’escenografia, l’origen, seguit per una llarga tradició és clarament teatral, en l’actualitat però la diversitat de camps on s’aplica aquesta disciplina és molt extensa.

L’assignatura s'enfoca cap a aquest caràcter polièdric del dissenyador per a què pugui donar resposta a la multiplicitat d’inputs en el sector del disseny d'espais escenogràfics i expositius.

Escenografia son tots els elements visuals que conformen una escenificació, bé siguin en relació a l’espai, a la il·luminació o a la caracterització del personatge; ja sigui l’escenificació destinada a representacions en viu, cinematogràfica, expositiva o destinada a esdeveniments culturals o comercials.

Les noves tecnologies han anat penetrant dins el mon dels espais efímers, i llenguatges com el vídeo, la il·luminació computeritzada o la robòtica s'han convertit en ingredients habituals del disseny d'espais escènics i expositius

Objectius Formatius

Finalitat i propòsit de l’assignatura

- Conèixer les diferents aplicacions de l’escenografia, siguin de caràcter comercial, expositiu o escènic; considerant que es tracta d’esdeveniments que no son autònoms sinó que conviuen dins un marc físic, conceptual i sociocultural concret.
- Identificar els llenguatges que intervenen als processos comunicatius, i tenir la capacitat de fer-los dialogar entre si per tal de potenciar un resultat comú. En aquest sentit l’estudiant haurà de compartir idees i formes de pensament, i desenvolupar les estratègies pròpies del treball en equips interdisciplinaris.
- Assolir la capacitat de realitzar projectes efímers. Per tant, aprendre el procés de treball i poder aplicar una metodologia, adquirir els coneixements tecnològics específics, dominar les eines i materials pròpies de les produccions, així com entendre les relacions professionals.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Recomanacions

Indicar si hi ha coneixements previs necessaris per cursar l'assignatura o particularitats que l'alumne hagi de conèixer per matricular-se.

Es recomana entendre l'assignatura des de l'experiència, buscant noves dinàmiques de projectació per tal de poder dissenyar des de l'imprevist. S'aconsegueix fàcilment amb una actitud oberta a les classes on cal projectar des del joc.

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Continguts

Indicar els aspectes a treballar en cada assignatura.

L'assignatura, basada en el seu caràcter polièdric, pretén consolidar els aprenentatges adquirits amb anterioritat, en quant a metodologia i coneixements en la projecció.

En aquest cas, es potencia el treball de projectes de caràcter escènic principalment en l'àmbit del teatre i la museografia.

Es treballaran 3 projectes. L'objectiu és diversificar al màxim, tant la temàtica, com el context, com el procés de treball, als diferents exercicis.

Temes transversals

- Referents contemporanis, l'escenografia avui.
- Dissenyar oportunitats a partir de l'efímer.
- La importància de la dimensió temporal als espais escènics.
- Tecnologia aplicada a l'escenografia.
- Metodologia del dissenyador o escenògraf.
- La presentació d'un projecte, un esdeveniment en si mateix.
- Estratègies característiques d'un procés creatiu col·lectiu.
- La conceptualització d'un espai a partir d'una idea.
- El projecte interdisciplinari.
- D'un projecte d'idees a un projecte executiu.
- La producció i el muntatge.

Programa

Projecte 1: Disseny d'una escenografia.
A partir d'una dramatúrgia concreta, en un espai teatral concret, el treball serà individual.

Projecte 2: Disseny d'una exposició.
La temàtica serà lliure, l'espai continent pot ser variable, el treball es desenvoluparà en grup.

Projecte 3: Disseny d'un esdeveniment.
Es tracta d'un projecte col·lectiu per reivindicar una problemàtica de caràcter social.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Metodologia

Metodologia docent

Explicar com es porta a terme l'assignatura. Per exemple: classes teòriques, sessions pràctiques, debats, etc.

El treball en equip és una constant a l'assignatura, a més de realitzar alguns projectes amb grup, el debat entorn a l'evolució dels projectes és obert i compartit.

A banda de desenvolupar els projectes i exercicis, tant a dins com fora de l'aula, aquests es presentaran públicament.

Hi haurà referències i aportacions de projectes professionals externs vinculats amb la matèria de treball i es faran visites relacionades. Així mateix, la teòrica es realitzarà a partir del vincles amb els projectes que es treballaran durant el curs.

Activitats formatives

Indicar les activitats formatives que siguin avaluables amb el valor /%/ assignat a l'avaluació

ACTIVITATS FORMATIVES

- Classes Teòriques
  ECTS: 5%
  Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Classes magistrals i debat en gran grup
  Competències: CE2, CE10, CE8, CE11, CE21
- Informació i documentació
  ECTS: 10%
  Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Treball de recerca de fonts, recollida d'informació, anàlisi i elaboració documental de la mateixa
  Competències: CE8, CE10, CE11, CT3
- Taller de tecnologia
  ECTS: 10%
  Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Assistència en la resolució de les dificultats tecnològiques i constructives.
  Competències: CE7, CE8, CT13
- Taller de representació
  ECTS: 10%
  Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Assistència en la resolució de les dificultats de representació gràfica o en tres dimensions.
  Competències: CE5
- Elaboració de projectes
  ECTS: 45%
  Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Formulació de programes de disseny a partir de situacions simulades i pautes per al desenvolupament del projecte. Treball autònom amb assistència als problemes que es plantegen en el desenvolupament del projecte, tant de tipus conceptual com tècnic. Correccions individualitzades
  Competències: CE2, CE8, CE10, CE11, CE21, CT9, CT6, CT10, CT13, CT14, CT15, CT19
- Tutories
  ECTS: 10%
  Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Presentacions individuals i col·lectives de la documentació i memòria del projecte, defensa oral del projecte, i ronda de valoracions
  Competències: CE2, CE8, CE11, CE10, CE17, CE21, CT6

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

- Avaluació
  ECTS: 10%
  Metodologia d'ensenyament /aprenentatge: Presentacions individuals i col·lectives de la documentació i memòria del projecte, defensa oral del projecte, i ronda de valoracions
  Competències: CE2, CE8, CE11, CE10, CE17, CE21, CT6

ACTIVITATS DIRIGIDES

- Classes teòriques. Classes magistrals i debat en gran grup
  Hores: 6h
  Resultats d'aprenentatge: CE2.2, CE8.2, CE10.5, CE11.1, CE21.1, CE21.2
- Taller de tecnologia. Assistència en la resolució de les dificultats tecnològiques i constructives
  Hores: 6h
  Resultats d'aprenentatge: CE7.3, CE8.2
- Taller de representació. Assistència en la resolució de les dificultats de representació gràfica o en tres dimensions
  Hores: 6h
  Resultats d'aprenentatge: CE5.2
- Avaluació. Presentacions individuals i col·lectives de la documentació i memòria del projecte, defensa oral del projecte, i ronda de valoracions
  Hores: 6h
  Resultats d'aprenentatge: CE2.2, CE8.2, CE10.5, CE11.1, CE17.2, CE21.1, CE21.2

ACTIVITATS SUPERVISADES

- Tutories. Tutories de seguiment i correcció del projecte
  Hores: 30h
  Resultats d'aprenentatge: CE2.2, CE8.2, CE10.5, CE21.1, CE21.2

ACTIVITATS AUTÒNOMES

- Informació i documentació. Treball de recerca de fonts, recollida d'informació, anàlisi i elaboració documental de la mateixa
  Hores: -
  Resultats d'aprenentatge: CE8.2, CE10.5, CE11.1
- Elaboració de projectes. Formulació de programes de disseny a partir de situacions simulades i pautes per al desenvolupament del projecte. Treball autònom amb assistència als problemes que es plantegen en el desenvolupament del projecte, tant de tipus conceptual com tècnic. Correccions individualitzades.
  Hores: -
  Resultats d'aprenentatge: CE2.2, CE8.8, CE10.5, CE11.1, CE21.1, CE21.2

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Avaluació

Sistema Avaluació

L'Objectiu de l'avaluació continuada és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.

A partir de la segona matrícula, l'avaluació de l'assignatura podrà consistir, a decisió del professor(s), en una prova de síntesi, que permet l'avaluació dels resultats d'aprenentatge previstos en la guia docent de l'assignatura. En aquest cas, la qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

Normativa General d'Avaluació

// Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0.

// Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

// Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

// En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Procés de Revisió

La revisió es pot sol·licitar al professorat es realitzarà segons calendari lectiu.

Procés de Reavaluació

Normativa general
No es contemplen sistemes de reavaluació en els casos de les pràctiques externes, els TFG, i les assignatures / activitats formatives que, pel seu caràcter eminentment pràctic, no ho permeten.

Per participar a la reavaluació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Criteris d'Avaluació

Descriure quins són els criteris específics d'avaluació de l'assignatura. Aquests aspectes són importants per organitzar les activitats que s'avaluaran durant el semestre en que s'imparteix l'assignatura.

- La qualificació final del curs es basarà en una avaluació continuada del treball de l'estudiant.
- La professora farà un seguiment de l'evolució i dels progressos de l'alumne de manera individualitzada.
- Els criteris de valoració es corresponen amb l'adquisició de les competències corresponents a aquesta assignatura, descrites detalladament en aquesta guia docent.
- Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades mitjançant la presentació de projectes. El 70% de la nota correspon al nivell de resolució, presentació de la documentació que es determini i a la defensa oral dels projectes. El 30% de la nota correspon al seguiment i la participació activa en les tutories, tallers i sessions conjuntes de treball i correcció. Dins aquest 30%, el 10% correspon a l'assistència.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Bibliografia i Recursos

Espai per indicar aquells referents bibliogràfics o recursos que s'utilitzaran com a elements pedagògics durant el desenvolupament de l'assignatura.

Bibliografia

LLIBRES DE CONSULTA

- Rudolf Arnheim, ***Arte i percepción visual***.
  Alianza Forma.
- Pedro Azara i Carles Guri. (2003) ***Arquitectos a escena***.
  GG. Artes Escenicas.
- Peter Brook. ***Más allá del espacio vacío***. (2004)
- Vicent Brutto. ***The filmaker's guide to production design**. Allworth press
- Héctor Calmet. (2003) ***Escenografía***.
  Ed. De la Flor.
- Colli, Stefano i Perrone, Raffaella (2003). ***Espacio-identidad-empresa***.
  GG: Barcelona
- Tony Davis. ***Escenógrafos***. (2001)
  Ed. Océano.
- Alonso Fernández, Luis, García Fernández, Isabel (1999) ***Diseño de exposiciones: concepto, instalación y montaje***.
  Editorial Alianza.
- Roselee Goldberg (1998) ***Performance. Lieve art since 1960***.
  Ed. Abrams
- Jorge Gorostiza. ***Constructores de ilusiones, la dirección artística cinematográfica***. Filmoteca valenciana.
- Bverly Heisner. ***Production design in the contemporary American film***.
  McFarland & Company, Inc., Publishers
- Hugues, Philip (2010) ***Diseño de exposiciones***.
  Prompress: Barcelona.
  Títol original: Exhibitions Design (2008)
- Francisco Jodido (2011) ***Temporary. Arquitecture now***.
  Ed. Taschen
- Francisco Jodido (2011) ***Serpentine Gallery Pavillons***.
  Ed. Taschen
- Edward Lucio-Smith. ***Breve historia del mueble***. Del Serbal
- Félix Murcia. ***La escenografia en el cine. El arte de la apariencia***. SGAE
- Nieva, Francisco (2003) ***Tratado de escenografia***.
  RESAD
- Ward Preston. ***What an art director does***. Silman-James
- Andrew Todd i Jean-Guy Lecat. (2003) ***El Círculo abierto***.
  Alba Editorial
- Josep Ramoneda i Jordi Balló (2006) 1994-2006. ***Exposicions CCCB***.
  Ed: CCCB i Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona.
- Michael Rizzo. ***Manual de dirección artística***. Omega
- Santiago Vila, ***L'escenografia***
  Ed. Cátedra, Signo e imagen.
- Rico, Juan Carlos (1994). ***Los espacios expositivos. Museos, Arquitectura y Arte*** *(Vol. I).* Madrid, Sílex.
- Rico, Juan Carlos (1996). ***Montaje de exposiciones. Museos, Arquitectura y Arte****. (Vol II).* Madrid, Silex,

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

- Staniszewski, Anne Mary (2001) ***The Power of Display: A History of Exhibition Installations at the Museum of Modern Art***. Museum of Modern Art (New York, N.Y.)
- Tejada, Isabel (2006) ***El montaje expositivo como tracucción. Fidelidades, traiciones y hallazgos en el arte contemporáneo desde los años 70***. Funcación Arte y Derecho. Madrid.

Recursos

ENLLAÇOS WEB

- Association SCÉNOGRAPHES. ***Projet d'exposition. Guide des bonnes pratiques.*** http://www.scenographes.fr/scenographes.fr/documents/guideexpo_nogloss.pdf
- **http://www.cccb.org/lab/es**

- **http://www.youtube.com/watch?v=LJ-QSEI2UwQ&feature=related**
- **http://www.rosco-iberica.com/productos/index.asp**
- **http://www.azurscenic.com**
- **http://www.peroni.com/lang_ES/prodotti.php?idCat=104**
- **http://www.youtube.com/watch?v=MoHYzHEVukg&feature=related**
- **http://www.youtube.com/watch?v=JCxVDa6CG60**
- **http://www.pilobolus.com**
- **http://www.youtube.com/watch?v=74VNLtbHNnw&feature=related**
- **http://www.bbc.co.uk/ahistoryoftheworld/exploreraltflash/**

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

Competències i Resultats d'Aprenentatge

Evidències relacionades amb la capacitat de desenvolupament de l'aprenentatge de l'estudiant a l'assignatura. Podem diferenciar tres tipologies de competències: **bàsiques, específiques i transversals.** Les competències **bàsiques** venen definides per la Memòria del Grau. Les competències **específiques** i **transversals** depenen de la matèria a la que està vinculada l'assignatura.

Cal escollir entre les competències / resultats d'aprenentatge pròpies de la matèria a la que pertany l'assignatura a través de la selecció a **Sharepoint**.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència

- **CE2** Avaluar usos i programar funcions orientats a la concepció i formalització de projectes de disseny.

Resultats d'aprenentatge:

- **CE2.2** Dissenyar un programa d'usos i funcions que condueixi al desenvolupament d'un projecte de disseny.

Competència

- **CE5** Dominar les tècniques de representació gràfica d'espais i volums, plans i superfícies característiques del disseny.

Resultats d'aprenentatge:

- **CE5.2** Representar mitjançant el sistema més apropiat en funció de cada projecte les característiques del mateix.

Competència

- **CE7** Demostrar comprendre els coneixements bàsics sobre els materials i els seves qualitats, i sobre processos i costos de fabricació.

Resultats d'aprenentatge:

- **CE7.3** Escollir els materials i els processos de transformació que s'adaptin a les necessitats funcionals i expressives de cada disseny.

Competència

- **CE8** Demostrar comprendre els coneixements bàsics de les ciències i disciplines auxiliars del projecte de disseny, com l'antropometria i fisiologia de la percepció visual, l'ergonomia i els mètodes d'avaluació d'ús, el màrqueting, la tècnica de prospecció, etc.

Resultats d'aprenentatge:

- **CE8.2** Situar el projecte en el context de l'oferta existent al mercat.

Competència

- **CE10** Estructurar i jerarquitzar gràficament la informació verbal.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

Resultats d'aprenentatge:

- **CE10.5** Emprar intencionadament els recursos gràfics per a sintetitzar i millorar la comunicació.

Competència

- **CE11** Demostrar comprendre el funcionament de l'entorn econòmic, empresarial i institucional en el qual es contracten i desenvolupen professionalment els projectes i les activitats de disseny.

Resultats d'aprenentatge:

- **CE11.1** Detectar i explicar el modus operandi del disseny més característic del sector al qual s'inscriu el projecte pel què respecta a tipus de contractació, gestió de projectes, etc.

Competència

- **CE17** Exposar i raonar, de forma oral i escrita, els resultats i els processos de treball dels objectes de disseny propis.

Resultats d'aprenentatge:

- **CE17.2** Realitzar una memòria escrita del projecte i defensar-la oralment.

Competència

- **CE21** Disposar de recursos i capacitats per relacionar conceptes i llenguatges de diferents especialitats de disseny.

Resultats d'aprenentatge:

- **CE21.1** Desenvolupar projectes de disseny integral que impliquen relacionar conceptes i procediments de diferents sectors professionals del disseny.
- **CE21.2** Treballar en equips interdisciplinaris dins de les diferents especialitats del disseny distribuint funcions a partir de les habilitats i interessos dels seus components.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

- **CT3** Demostrar, conèixer i utilitzar correctament les fonts documentals i la bibliografia necessària tant per a la projectació com per a l'anàlisi i crítica raonada del disseny.
- **CT6** Capacitat per treballar en equip i aptituds per el diàleg amb les diferents disciplines que poden intervenir en el desenvolupament d'un projecte de disseny.
- **CT9** Capacitat resolutiva i de presa de decisions.
- **CT10** Motivació per la qualitat, tant en els plantejaments conceptuals i argumentals, com en la resolució formal i en els detalls de l'acabat final d'un projecte de disseny.
- **CT13** Orientar l'acció del disseny a partir de valors de respecte a l'entorn ambiental i amb criteris de sostenibilitat.

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat / www.eina.cat

EINA Centre Universitari
de Disseny i Art de Barcelona
Adscrit a la UAB

- **CT14** Valorar i fomentar l'ús social de l'entorn i de la comunicació amb atenció especial a l'accessibilitat per a grups d'usuaris i receptors diferents.
- **CT15** Valorar i preservar el patrimoni cultural, artístic i paisatgístic.
- **CT19** Demostrar una disposició efectiva positiva envers els valors estètics i les qualitats formals de l'entorn material i visual.

EINA Centre Universitari de Disseny i Art de Barcelona Adscrit a la UAB

Passeig Santa Eulàlia 25 08017 Barcelona T+34 932 030 923 info@eina.cat / www.eina.cat